STØTTET AF
Planteafgiftsfonden

Selv om der er stor fokus på at bekæmpe agerrævehale på Hjortholm Gods, giver rævehalen kamp til stregen. Her ses en rævehaleplante i en åben plet i en ellers veletableret mark.
Foto: Lasse Schmidt Jespersen, Patriotisk Selskab

PROBLEM

Hjortholm Gods har stor fokus på agerrævehale, men får kamp til stregen

Af Peter Hvid, chefkonsulent, Seges Innovation

Græsukrudtspionererne: Den største faglige udfordring i planteavl på Langeland er agerrævehale. Hjortholm Gods er ingen undtagelse.

Før år 2000 var problematiske forekomster af græsukrudt en sjældenhed. Med adgangen til flere nu forbudte aktivstoffer kunne agerrævehalerne nemt bekæmpes. Tilgangen til dyrkning af afgrøderne betød mindre og få bekymrede sig om de gode IPM-principper som sædskifte, såtidspunkt, jordbearbejdningsstrategier, frøpulje-management og så videre. Alle ville meget gerne dyrke hvede, og jo tidligere den blev sået, jo bedre.

Som tiden gik, blev flere ukrudtsmidler forbudte og effekten aftog stille og roligt af de tilbageværende. Selv midler som blev forbudte, virkede måske ikke så godt sidst i deres levetid som i starten.

Med den forsatte dyrkning af vintersæd uden ændret dyrkningspraksis begyndte der pludselig at være pletter med agerrævehaler på de langelandske marker. Det startede ofte i lavninger eller langs markens kanter. Det var dog ikke noget, man tænkte videre over, og man fortsatte uændret med et stort hvedeareal. I løbet af nullerne opstod der dog marker med så mange agerrævehale, at man blev tvunget til at stoppe op og gøre noget ved problemet.

Agerrævehale kender ikke grænser

Omkring år 2010 stod det klart for mange på Langeland, at agerrævehale var et stort problem. Andre kørte videre uforandret, måske fordi de ikke vidste, at de havde et problem
- mens andre satsede på, at der kom et nyt vidundermiddel. Det gjorde der ikke.

Resultatet er, at der nu på Langeland er marker, der er så inficeret af agerrævehale, at det kan virke helt umuligt at få styr på situationen. På andre ejendomme kæmper man med alt, hvad man har af virkemidler for at undgå, at man får et problem. For heldigvis er der også arealer, som stadig er fri af agerrævehaler, fordi landmanden ikke accepterer dem på ejendommen. På andre arealer er der spredt forekomst af rævehaler, som man gør alt, hvad man kan for at slippe af med.

På Hjortholm bobler agerrævehalerne

Hjortholm Gods dyrker et alsidigt sædskifte på 630 hektar med vinterhvede, raps, spinat, frøavl og bælgsæd på Sydlangeland.

- Forebyggelse af spredning er en central del af vores strategi mod agerrævehale. Vi dyrker derfor et varieret sædskifte og lægger stor vægt på rengøring af maskiner og mejetærskere. Vi bruger en stor mobil kompressor til at fjerne agerrævehalefrø fra maskinerne, inden de køres til næste mark. Hvert år bruger vi også tid på håndlugning og punktvis nedvisning af områder, hvor ukrudtet har etableret sig, siger Christian Ahlefeldt.

En af bedriftens udfordringer er, at agerrævehale ikke kender grænser.

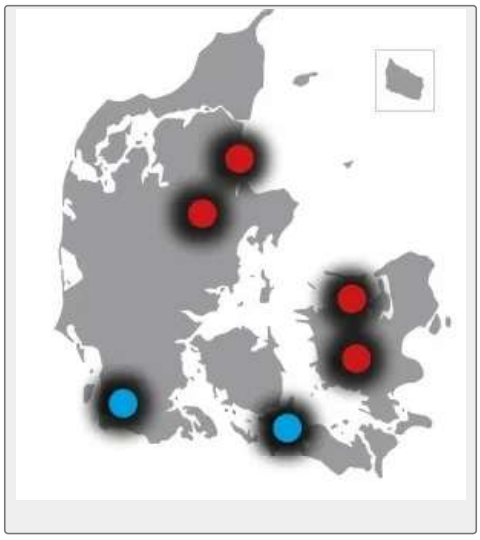
- Vi har købt noget nyt jord, som er meget inficeret med rævehale. Vi skal derfor virkelig passe på, at vi ikke får flyttet dem til vores øvrige arealer. Samtidig skal vi have fuld bevågenhed over, hvad der kan flyve ind over markskel. Det gælder både fra naboarealer, og frø der kan blæse af kornvogne eller halmtræk, når de passerer vores marker. Vi passer også meget på med maskiner udefra, for eksempel pressere. Men vigtigst af alt er, at vi fejer for egen dør, og får gjort de rigtige ting på vores egne arealer, siger Christian Ahlefeldt.

En ting ligger dog fast - på Hjortholm har man for længst droppet gamle tiders ensidige dyrkning af vinterhvede, som er den primære forklaring på problemerne med agerrævehale på Langeland og Hjortholm Gods.

Forsøgsmarken 2025-2026

Til høst 2026 blev der i Hjortholms og Patriotisk Selskabs parceller dyrket vinterhvede. Mens Seges dyrkede vårbyg, fordi agerrævehale trives mindre godt i vårsæd i forhold til vintersæd.

Forfrugten var i alle tre tilfælde vinterraps, og Patriotisk Selskab og Hjortholm udnyttede den gode forfrugt til vinterhvede. Hvede efter raps udvikler sig ofte godt og kraftigt og konkurrerer bedre med ukrudtet.

Serie om græsukrudt

Gennem seks år afprøver 6 landmænd nye veje til at bekæmpe problematisk græsukrudt i deres marker.

De 6 bedrifter er markeret på kortet - på de røde stjerner er problemet italiensk rajgræs og på de blå agerrævehale. Vi fulgte bedrifterne de første tre år i MARK, og har derefter holdt en pause. Siden er der opnået en masse erfaring, og vi er nu i år fem - og fortsætter igen med at følge bedrifterne i resten af 2026 og 2027.

Hver måned præsenteres problemet og tre løsninger i form af tre forskellige IPM-strategier – valgt af henholdsvis landmanden, konsulenten og Seges. De tre løsninger er i 2026 blevet afprøvet og sammenlignet i praksis i en forsøgsmark med storparceller hos landmanden. Sidst i artiklen konkluderes hver gang på, hvilken strategi der virkede bedst mod det problematiske græsukrudt.